

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 497/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], miesto podnikania [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Rudolfom Manikom, PhD., MBA, MHA, advokátska kancelária ADVOKÁT s. r. o., Masarykova 2, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo/16/2014 z 3. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], miesto podnikania [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžo/16/2014 z 3. marca 2015.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že na základe rozhodnutia mesta [REDAKOVANÉ] mal umiestnené dve reklamné zariadenia na pozemku v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Prvýkrát mu povolenie na ich umiestnenie bolo udelené rozhodnutím zo 16. októbra 2002 na dobu troch rokov a následne mu boli povolenia opätovne udeľované, naposledy 4. decembra 2008 na obdobie do 31. decembra 2011. Pred skončením uvedenej lehoty požiadal sťažovateľ 14. novembra 2011 mesto [REDAKOVANÉ] o predĺženie platnosti povolenia predmetných reklamných zariadení, ale mesto [REDAKOVANÉ] tentokrát rozhodnutím č. SÚ 113/2859/2013/Rá z 26. februára 2013 jeho žiadosť zamietlo.

Sťažovateľ sa voči zamietavému rozhodnutiu mesta [REDAKOVANÉ] odvolal na Obvodnom úrade Prešov, ktorý rozhodnutím č. ObÚ-PO-OVBP-2013/419/1752/ŠSS-KAM z 15. mája 2013 jeho odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu.

Sťažovateľ podal v zákonnej lehote na Krajskom súde v Prešove (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu o odvolaní. Krajský súd rozsudkom č. k. 1 S/27/2013-93 z 26. novembra 2011 jeho žalobu zamietol. Na základe odvolania proti rozhodnutiu krajského súdu rozhodoval vo veci najvyšší súd tak, že rozsudkom sp. zn. 3 Sžo/16/2014 z 3. marca 2015 potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu.

Sťažovateľ na podporu svojho tvrdenia o porušení svojich takto argumentuje:

«Najvyšší súd SR sa stotožnil s názorom oboch stupňov rozhodujúcich správnych orgánov a krajského súdu, že v konaní správneho orgánu Mesta [REDAKOVANÉ], mali byť dotknutými orgánmi Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Prešove a Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, krajský dopravný inšpektorát Prešov, pričom oba tieto orgány vydali nesúhlasné stanovisko s umiestnením reklamných zariadení a preto, na základe týchto stanovísk bola žiadosť sťažovateľa zamietnutá.

Najvyšší súd SR dospel k záveru, že správny orgán v konaní postupoval v súlade so stavebným zákonom a v súčinnosti s dotknutými orgánmi, chrániacimi záujmy podľa osobitných predpisov (cestný zákon) a považoval za rozhodujúce nesúhlasné stanovisko Krajského úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Prešove, ktorý bol dotknutým orgánom v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 534/2003 Z. z. o organizácii štátnej správy na úseku cestnej dopravy a pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Krajského riaditeľstva Policajného zboru, krajského dopravného inšpektorátu, ktorý bol dotknutým orgánom v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z., § 2 ods. 1 písm. j) zákona o Policajnom zbore, chrániacim verejný záujem, život, zdravie a majetok na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Najvyšší súd SR ďalej tvrdí, že „záväzné stanoviská dotknutých orgánov verejnej správy sú vydávané na základe zákonom povolenej voľnej úvahy správneho orgánu. V danom prípade ide o podkladové rozhodnutia, ktoré sú záväzné pre stavebný úrad (§ 140b ods. 1 stavebného zákona), ktorý z nich musí v stavebnom konaní vychádzať.“

Najvyšší súd SR nakoniec tvrdí, že žalobca sa názorom, že konanie o predĺžení platnosti povolenia reklamných zariadení sa má riadiť nie stavebným zákonom, ale správnym poriadkom, snaží obísť ustanovenia stavebného zákona a vylúčiť v konaní záväzné stanoviská dotknutých orgánov.

Tieto názory Najvyššieho súdu SR. odôvodňujúce rozhodnutie, považujeme za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, účinky interpretácie a vyvodené závery majú za následok porušenie našich základných práv a slobôd, dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky.

Namietaný rozsudok najvyššieho súdu, ktorý sa s rozsudkom krajského súdu stotožnil, má znaky arbitrárnosti z dôvodu nerešpektovania relevantných zákonných noriem a odklonu od ustálenej judikatúry...

Podľa názoru sťažovateľa, žiadosť o predĺženie platnosti povolenia reklamných zariadení bola zamietnutá na základe stanovísk orgánov, ktoré neboli vecne príslušné sa do konania o predĺžení platnosti povolenia reklamných zariadení vyjadrovať. Okrem toho tieto orgány vo svojich vyjadreniach neuviedli žiadne relevantné skutočnosti, na základe ktorých by bolo dôvodné zamietnuť žiadosť o predĺženie platnosti povolenia reklamných zariadení a svoje tvrdenia uvádzané v stanoviskách žiadnym spôsobom neodôvodnili...

Krajské riaditeľstvo policajného zboru, krajský dopravný inšpektorát nie je dotknutým orgánom v zmysle § 140a ods. 1 písm. a) stavebného zákona, pretože žiadny osobitný predpis neupravuje žiadne konanie, ktoré by malo byť súčasťou konania o povolení reklamných zariadení podľa stavebného zákona, ani zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva, že by mal tento orgán vydávať záväzné stanoviská do konaní vo veci povolenia reklamných zariadení. Skutočnosť, že policajný zbor dohliada na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a spolupôsobí pri jej riadení, nemá žiadny súvis s umiestnením reklamných zariadení mimo pozemnej komunikácie ani so správnym konaním, v ktorom sú reklamné zariadenia povoľované. Žiadny správny orgán pri rozhodovaní nemôže vychádzať zo stanoviska, vydaného orgánom, ktorý nemal vecnú príslušnosť na vydanie takého stanoviska ani ho nevedel oprieť o úpravu v právnom predpise.

Podľa § 10 ods. 3 zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, na diaľniciach, cestách pre motorové vozidlá a medzinárodných cestných ťahoch a v ich ochranných pásmach okrem odpočívadiel je zakázané umiestňovať reklamné, informačné a propagačné zariadenia

Podľa §11 ods. 1 cestného zákona, „na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky mi nich mimo súvislé zastavaného územia slúžia cestné ochranné pásma.“

Cestný zákon vydanie záväzného stanoviska v zmysle § 140b stavebného zákona upravuje v ust. § 11 ods. 2 cestného zákona, podľa ktorého v cestných ochranných pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť diaľnice, cesty alebo miestne

komunikácie alebo premávku na nich; príslušný cestný správny orgán povoľuje v odôvodnených prípadoch výnimky z tohto zákazu alebo obmedzenia záväzným stanoviskom.

Predmetné reklamné zariadenia sa nachádzajú v zastavanom území obce, v ktorom sa v zmysle § 11 ods. 1 cestného zákona ochranné pásma nezriaďujú, nenachádzajú sa na diaľnici, ceste pre motorové vozidlá ani medzinárodnom cestnom ťahu a preto cestný správny orgán - Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Prešove nedisponoval právomocou vydať záväzné stanovisko ani nemal byť dotknutým orgánom v konaní o povolení predmetných reklamných zariadení...

Čiže cestný zákon presne upravuje, na akých miestach nemožno povoliť reklamné zariadenia... napr. na križovatke a v rozhľadovom poli vodiča na križovatke (§ 8 ods. 12 zák. č. 135/1961 Zb.) alebo na ceste a na mieste pri ceste (§ 60 ods. 9 zák. č. 8/2009 Z. z.); ináč je stavebný úrad povinný reklamné zariadenia povoliť; ak by ich nepovolil na mieste, kde to zákon nezakazuje, nebolo by to na základe voľnej úvahy správneho orgánu, ale svojvôle, nesúladnej so zákonom ani Ústavou SR (čl. 2 ods. 3 Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané...). Ak žiadateľ splní podmienky dané zákonom, správny orgán nemôže nepovoliť reklamné zariadenia. Preto právne predpisy tieto podmienky uvádzajú. Správny orgán nemá možnosť voľnej úvahy nad rámec zákona, musí konať takým spôsobom, ako zákon vyžaduje, čo zabraňuje jeho svojvôli a šikanovaniu žiadateľa.

Úvaha súdu nemôže byť neobmedzenou voľnou úvahou, záver súdu musí byť opretý o dostatočné právne argumenty, musí zodpovedať platnému právu a pri jeho výklade a aplikácii musí súd postupovať spôsobom, ktorý je konformný s ústavnou garanciou práv.

Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada s námietkami účastníka. Záver súdu musí vychádzať z vykonaných dôkazov, nielen z akceptovania nepodložených tvrdení žalovaného.

Čo sa týka umiestnenia reklamných zariadení v križovatke - krajský súd neskúmal vec podrobne, nevykonal dôkazy, iba akceptoval tvrdenia žalovaného, tvrdil, že je mu „zrejmé, že ide o križovatku tak, ako je definovaná v Cestnom zákone“ (hoci križovatka v cestnom zákone definovaná nie je; jej všeobecná definícia je v zákone č. 8/2009 Z. z. o

cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a Najvyšší súd SR sa stotožnil s tvrdením krajského súdu bez toho aby ktorýkoľvek súd alebo správny orgán, ktorý o veci rozhodoval, dal vec posúdiť napr. znalcovi v príslušnom odbore (či sú predmetné reklamné zariadenia v križovatke alebo rozhľadovom poli: Križovatka je miesto, kde sa pozemné komunikácie v pôdorysnom priemete pretínajú alebo stýkajú a aspoň dve z nich sú navzájom prepojené (čl. 8.11 STN 73 6100 Názvoslovie pozemných komunikácií). Hranica križovatky je čiara spájajúca krajné body priečnych rezov križujúcich sa komunikácií v mieste, kde sa mení ich pôvodný priečny rez na konštrukčné usporiadanie križovatky (čl. 8.11 a 8.47 STN 73 6100 Názvoslovie pozemných komunikácií).

Odvolačí súd napriek tomu, že súd prvého stupňa rozhodol v rozpore s iným právoplatným rozsudkom iného súdu, čím vec nesprávne právne posúdil, nezrušil jeho rozhodnutie. Vysvetlením pojmu záväzné stanovisko v konaní stavebného úradu a oprávnenosťou dotknutých orgánov podávať záväzné stanoviská v konaní sa zaoberá napr. Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku č. 24S/24/2011-32, Najvyšší súd SR v rozsudku č. 7Sžp/10/2013, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. 6S/53/2013-58 alebo Krajský súd v Košiciach v rozsudku č. 6S/52/2013-39.

Konanie o predĺžení platnosti povolenia reklamných zariadení nebolo ako druh konania zadefinované ani procesné upravené stavebným zákonom. Nejde v ňom o povoľovanie nových reklamných zariadení, ktoré sa procesné riadilo, v súlade s § 73 stavebného zákona, ustanoveniami oddielu 4 stavebného zákona. Konanie o predĺžení platnosti povolenia, keďže nie je upravené v stavebnom zákone, malo byť procesné vedené podľa ustanovení správneho poriadku (§ 18, § 19, § 21, § 27, § 46, § 47 správneho poriadku); výsledkom procesu v prípade predĺženia platnosti povolenia je nepomenované rozhodnutie o predĺžení platnosti povolenia pôvodného rozhodnutia (viď § 140 stavebného zákona, podľa ktorého ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.). Aj samotné označenie tohto konania - „o predĺžení platnosti povolenia reklamných zariadení“ ako aj forma konania boli iba vytvorené správnymi orgánmi, keďže stavebný zákon ho neupravuje a prax si vyžiadala potrebu predlžovať dobu trvania reklamných zariadení. Keďže sú to jestvujúce reklamné zariadenia, ktoré už komplexne povolené boli a nedošlo k žiadnej zmene na nich, v prostredí

a okolí reklamných zariadení ani k žiadnej podstatnej zmene zákona, nemožno ich povoľovať ako nové reklamné zariadenia s novými vyjadreniami. Stavebný zákon až s účinnosťou od 02.01.2015 pozná pojem „zmena doby trvania reklamnej stavby“ (§ 67 ods. 4) a podľa názoru Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v konaní o zmene doby trvania dočasnej stavby stavebný úrad posudzuje len doklady, ktoré stavebníka oprávňujú predĺžiť dobu trvania stavby.

Odhladnuc od tohto názoru, že konanie o predĺžení platnosti povolenia reklamných zariadení nemalo byť vedené podľa ustanovení stavebného zákona, sme už v žalobe konštatovali, že ani v konám o povolení reklamných zariadení, vedených podľa ustanovení stavebného zákona, nemali byť Krajské riaditeľstvo policajného zboru, krajský dopravný inšpektorát ani Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Prešove dotknutým orgánom, nemali vydávať záväzné stanoviská a teda nebol dôvod, aby z nich stavebný úrad pri rozhodovaní vychádzal.»

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní veci prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v konaní vo veci prijal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], miesto podnikania [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo/16/2014 zo dňa 03.03.2015 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo/16/2014 zo dňa 03.03.2015 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], miesto podnikania [REDAKOVANÉ], priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 296,44 € za 2 úkony právnej pomoci á 139,83 € + 2 x režijný paušál á 8,39 €, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane

druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu boli porušené jeho základné práva označené v petite sťažnosti, zaručené ústavou a dohovorom, nepreukázal však dôkazy o porušení základných práv a slobôd, a preto je jeho sťažnosť aj zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V rámci predbežného prerokovania veci ústavný súd po preskúmaní sťažnosti konštatuje, že podanie sťažovateľa neobsahuje zákonom predpísané náležitosti.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ (okrem splnomocnenia) v prílohe nedoručil žiadne písomné podklady.

Ústavný súd v nadväznosti na to pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Vzhľadom na to, že sťažnosť nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, v kontexte toho, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, a preto má mať vedomosť o potrebe splnenia zákonom predpísaných náležitostí, ústavný súd jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015